

Kohtuasi C-415/02

Euroopa Ühenduste Komisjon

versus

Belgia Kuningriik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Kaudsed maksud – Direktiiv 69/335/EMÜ – Kapitali suurendamine – Börsitehingute maks – Esitajaväärtpaberite üleandmise maks

Kohtuotsuse kokkuvõte

Maksusätted – Õigusnormide ühtlustamine – Kapitali suurendamise kaudne maksustamine – Siseriiklikud õigusnormid, millega maksustatakse uute väärtpaberite märkimised ja uute esitajaväärtpaberite materiaalne üleandmine – Lubamatus

(Nõukogu direktiiv 69/335, artikkel 11)

Rikutud on direktiivi 69/335 kapitali suurendamise kaudse maksustamise kohta, muudetud direktiiviga 85/303, artiklist 11 tulenevaid kohustusi, mis näeb muu hulgas ette, et liikmesriigid ei maksusta mis tahes maksuga liikmesriigi aktsiate, osade või samaliigiliste väärtpaberite valmistamist, emiteerimist, börsil noteerimist, turuletoomist või ostu-müüki, kuna liikmesriik

- maksustas börsitehingute maksuga äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames selles liikmesriigis toimuvad uute väärtpaberite märkimised ja
- maksustas esitajaväärtpaberite üleandmise maksuga kodumaise või välismaise riikliku kapitaliga seotud esitajaväärtpaberite materiaalse üleandmise, kui äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames antakse välja uued väärtpaberid.

Kuigi tegelikult ei maini nimetatud säte otseselt esmaomandamist või märgitud väärtpaberite esmast üleandmist, on siiski tõsi, et kui lubataks uute emiteeritud väärtpaberite esmaomandamise maksustamist või antud emissiooni raames toimuva esitajaväärtpaberite materiaalse üleandmise maksustamist, tähendaks see tegelikkuses väärtpaberite emissiooni enda maksustamist, sest need tehingud on oluline osa kapitali suurendamise tehingust tervikuna.

(vt punktid 32, 46, 47, 53 ja resolutiivosa)

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

15. juuli 2004(*)

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Kaudsed maksud – Direktiiv 69/335/EMÜ – Kapitali suurendamine – Börsitehingute maks – Esitajaväärtpaberite üleandmise maks

Kohtuasjas C-415/02,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: R. Lyal ja C. Giolito, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Belgia Kuningriik, esindaja: A. Snoecx, keda abistas *avocat* B. van de Walle de Ghelcke, kostja,

mille esemeks on tuvastada, et kuna Belgia Kuningriik:

- maksustas börsitehingute maksuga äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames Belgias toimuvad uute väärtpaberite märkimised ja
- maksustas esitajaväärtpaberite üleandmise maksuga Belgia või välismaise riikliku kapitaliga seotud esitajaväärtpaberite materiaalse üleandmise, kui äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames antakse välja uued väärtpaberid,

siis on Belgia Kuningriik rikkunud nõukogu 17. juuli 1969. aasta direktiivi 69/335/EMÜ kapitali suurendamise kaudse maksustamise kohta (EÜT L 249, lk 25), muudetud nõukogu 10. juuni 1985. aasta direktiiviga 85/303/EMÜ (EÜT L 156, lk 23), artiklist 11 tulenevaid kohustusi,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud C. Gulmann, R. Schintgen (ettekandja), F. Macken ja N. Colneric,

kohtujurist: A. Tizzano,

kohtusekretär: vanemametnik M.-F. Contet,

arvestades ettekandja-kohtuniku ettekannet,

olles 15. jaanuari 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon esitas EÜ artikli 226 alusel hagiavalduse, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 19. novembril 2002, paludes tuvastada, et kuna Belgia Kuningriik:

- maksustas börsitehingute maksuga äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames Belgias toimuvad uute väärtpaberite märkimised ja

– maksustas esitajaväärtpaberite üleandmise maksuga Belgia või välismaise riikliku kapitaliga seotud esitajaväärtpaberite materiaalse üleandmise, kui äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames antakse välja uued väärtpaberid,

siis on Belgia Kuningriik rikkunud nõukogu 17. juuli 1969. aasta direktiivi 69/335/EMÜ kapitali suurendamise kaudse maksustamise kohta (EÜT L 249, lk 25), muudetud nõukogu 10. juuni 1985. aasta direktiiviga 85/303/EMÜ (EÜT L 156, lk 23; edaspidi „direktiiv 69/335”), artiklist 11 tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

2 Direktiivi 69/335 artikli 11 lõikes 1 nähakse ette:

„Liikmesriigid ei maksusta mis tahes viisil:

- a) aktsiate, osade või samaliigiliste väärtpaberite või neid esindavate sertifikaatide valmistamist, emiteerimist, börsil noteerimist, turuletoomist või ostu-müüki, olenemata emitendist;
- b) laene, sealhulgas riigilaene, mida võetakse võlakohustuste või muude kaubeldavate väärtpaberite abil, nendega seotud formaalsusi või nende võlakohustuste või muude kaubeldavate väärtpaberite valmistamist, emiteerimist, börsil noteerimist, turuletoomist või ostu-müüki, olenemata emitendist.”

3 Direktiivi 69/335 artikli 12 lõikes 1 sätestatakse:

„Olenemata artiklitest 10 ja 11 võivad liikmesriigid võtta:

- a) kindlasummalist või proportsionaalset maksu väärtpaberiülekannetelt;

[...]”.

4 Direktiivi kohta esitatud komisjoni 14. detsembri 1964. aasta ettepaneku seletuskiri [KOM(64) 526 lõplik], mille tulemusel võeti vastu direktiiv 69/335, on sõnastatud järgmiselt:

„[Kapitali liikumise kaudsete] maksude hulgas võib eristada esiteks kapitali suurendamise makse ja teiseks väärtpaberitehingute makse. Käesolev direktiivi eelnõu puudutab kapitali suurendamise kaudseid makse ja sellesse maksude rühma kuuluvad kapitalimaks omakapitalilt, siseriiklike väärtpaberite tempelmaks, tempelmaks, mida võetakse välismaiste väärtpaberite siseriiklikule turule toomise või seal emiteerimise eest ja muud samade tunnustega kaudsed maksud. Väärtpaberitehingute kaudsed maksud, nagu börsitehingute maksud, on edaspidi teise direktiivi eelnõu esemeks. Käesolev ettepanek ei puuduta seega neid makse.”

5 Komisjoni 2. aprillil 1976. aastal esitatud ettepaneku, mis käsitles nõukogu direktiivi väärtpaberitehingute maksude kohta (EÜT C 133, lk 1, edaspidi „direktiivi 1976. aasta ettepanek”), artikli 2 lõike 1 alusel on maksustatavaks tehinguks väärtpaberite tasu eest võõrandamine või omandamine, kui tehingu sõlmib liikmesriigis või kolmandas riigis liikmesriigi resident. Iga väärtpaberite võõrandamine või omandamine on eraldi maksustatav tehing”.

6 Direktiivi 1976. aasta ettepaneku artikli 4 lõikega 1 nähakse ette:

„Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et järgmised tehingud oleksid maksuvabad:

a) väärtpaberite emissioon ja väärtpaberite esmaomandamine emissiooni raames;

[...].”

7 Direktiivi 1976. aasta direktiivi lisa V osas täpsustatakse, et „käesoleva direktiivi tähenduses on väärtpaberite emissioon emitendi poolt väärtpaberite üleandmine, mis hõlmab ka reserveid kapitaliseerimisest tuleneva üleandmise”.

Siseriiklikud õigusnormid

8 Käesoleval juhul sisalduvad asjakohased Belgia õigusnormid seaduses code belge des taxes assimilées au timbre (tempelmaksudega sarnaste maksude seadus, edaspidi „CTAT”) ja põhinevad 14. aprillil 1965 vastuvõetud seadusel, millega muudetakse seadusi le code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, le code des droits de timbre ja le code des taxes assimilées au timbre (registreerimis- ja kinnistamisloivude ning omandiõiguse ülemineku eest tasutavate maksude seadus ning tempelmaksuseadus ja tempelmaksudega sarnaste maksude seadus) (*Moniteur belge*, 24.4.1965, lk 4430).

9 CTAT-i artikliga 120 sätestatakse:

„Börsitehingute maksu tasutakse järgmiste Belgias sõlmitud või toimunud Belgia või välismaise riikliku kapitaliga seotud börsitehingute puhul:

1° mis tahes müük, ost ja üldisemalt mis tahes üleandmine ja omandamine tasu eest;

2° mis tahes üleandmine märkijale pärast avalikku pakkumist emissiooni, pakkumise või müügi teel.”

10 Vastavalt CTAT-i artikli 120 lõikele 2 ja artikli 121 lõikele 1 makstakse börsitehingute maksu aktsiate ja võlakirjade üleandmisel märkijale. Maksu suurus on vahemikus 0,07%–1%.

11 CTAT-i artikli 126-1 lõike 1 alusel on börsitehingumaksust vabastatud tehingud, mis ei toimu kutselise vahendaja kaudu või mida vahendaja ei sõlmi pooltest ühe nimel ega enda nimel.

12 CTAT-i artikli 159 esimene ja teine lõik on sõnastatud järgmiselt:

„Esitajaväärtpaberite üleandmise maksuga maksustatakse Belgia või välismaise riikliku kapitaliga seotud esitajaväärtpaberite mis tahes üleandmine.

Üleandmise all tuleb mõista väärtpaberite materiaalsel üleandmist pärast seda, kui on toimunud:

1° märkimine;

2° tasu eest omandamine;

3° nimeliste väärtpaberite vahetamine esitajaväärtpaberiteks;

4° krediidasutuses, börsiäriühingus, varahaldusäriühingus või väärtpaberite hoidmise ja ülekande eest vastutavas asutuses hoitavate väärtpaberite tühistamine.”

13 CTAT-i artikli 163 lõikega 1 sätestatakse, et väärtpaberite üleandmine pärast tasu eest omandamist, mida kutseline vahendaja ei vahenda ega sõlmi pooltest ühe nimel, on esitajaväärtpaberite üleandmise maksust vabastatud.

14 CTAT-i artikli 120 lõiked 1 ja 2 ning ka artikkel 159, millega määratletakse vastavalt börsitehingute maksu ja esitajaväärtpaberite maksu kohaldamisala, ei erista väärtpaberite esmaemissiooni ega olemasolevate väärtpaberite edaspidiseid tehinguid.

Kohtueelne menetlus

15 Kuna komisjon leidis, et börsitehingute maks ja esitajaväärtpaberite üleandmise maks on vastuolus direktiivi 69/335 artikliga 11, andis ta 10. mai 1999. aasta märgukirjaga Belgia Kuningriigile võimaluse esitada kahe kuu jooksul oma seisukoht.

16 Belgia valitsus teavitas komisjoni 2. augusti 1999. aasta kirjaga oma seisukohast, mille kohaselt mõlemad asjaomased maksud kuuluvad direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punkti a kohaldamisalasse.

17 Kuna komisjon ei jäänud sellise vastusega rahule, saatis ta 26. jaanuaril 2000 Belgia Kuningriigile põhjendatud arvamuse, kutsudes seda liikmesriiki võtma arvamuse järgimiseks vajalikke meetmeid kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest.

18 Belgia valitsus vastas 29. märtsi 2000. aasta kirjas, et ta jääb oma seisukoha juurde ja palus, et komisjoni esindajatega korraldataks koosolek. Kuna nimetatud koosolekul, mis toimus 14. detsembril 2000, ei jõutud lahenduseni, esitas komisjon käesoleva hagi.

Hagi

19 Komisjon väidab, et kuna Belgia Kuningriik on maksustanud uued väärtpaberid börsitehingute ja esitajaväärtpaberite üleandmise maksuga, on Belgia Kuningriik rikkunud direktiivi 69/335 artiklit 11, millega on liikmesriikidel keelatud mis tahes viisil muu hulgas väärtpaberite emissiooni maksustamine.

Börsitehingute maksu puudutav kaebus

Poolte argumendid

20 Komisjon väidab, et börsitehingute maks on vastuolus direktiivi 69/335 artikliga 11 ulatuses, kus sellega maksustatakse äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames toimuvate uute väärtpaberite märkimine.

21 Komisjon leiab, et vastupidi Belgia valitsuse väitele ei kuulu asjaomane maks direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punktiga a ettenähtud erandi raamesse, sest asjaomane säte on erand sättest, mille kohaselt maksustamine on keelatud, ning seda tuleb kitsalt tõlgendada ja see ei kuulu kohaldamisele uute väärtpaberite suhtes. See säte võimaldab liikmesriikidel võtta maksu väärtpaberile ülekannetelt, kuid mõiste „ülekanne” eeldab, et asjaomased väärtpaberid on kuulunud teisele omanikule enne ülekande toimumist. Sellist tõlgendust toetab esiteks direktiivi ettepaneku 14. detsembri 1964. aasta seletuskiri ja teiseks Euroopa Kohtu praktika (vt 2. veebruari 1988. aasta otsus kohtuasjas 36/86: Dansk Sparinvest, EKL 1988, lk 409, ja 25. mai 1989. aasta otsus kohtuasjas 15/88: Maxi Di, EKL 1989, lk 1391), millest nähtub, et liikmesriigil ei ole lubatud maksustada kapitaliühinguid direktiivi 69/335 artiklis 11 nimetatud tehingute osas muude maksudega, kui nimetatud direktiivi artiklis 12 ettenähtud maksude ja lõivudega.

22 Komisjon väidab, et mõistet „väärtpaberite emissioon” ei saa tõlgendada nii, et see hõlmab samade väärtpaberite esmaemissiooni, sest taoline tõlgendamine muudaks mõttetuks direktiivi 69/335 artiklis 11 ettenähtud keelu. Väärtpaberite keeldu ei või seostada nende omandamisega märkijate poolt ja emissiooni maksustamise keeldu kohaldatakse analoogia alusel vastavalt

Euroopa Kohtu 27. oktoobri 1998. aasta otsusele liidetud kohtuasjades C?31/97 ja C?32/97: FECSA ja ACESA (EKL 1998, lk I-6491, punktid 18 ja 19) kogu tehingule, mis sisaldab märkijate poolt väärtpaberite omandamist.

23 Komisjon ei nõustu Belgia ametiasutuse tõlgendusega direktiivi 1976. aasta ettepaneku artikli 4 lõike 1 kohta. Vastupidi Belgia valitsuse väitele, kuigi selles sättes keelatakse väärtpaberite emissiooni ja nende esmaomandamise maksustamine, ei saa sellist keeldu tõlgendada nagu oleks see märk sellest, et mõlemad on eraldi tehingud või nähakse direktiivi 69/335 artiklis 11 ette vaid emissioon. Vastupidi, nimetatud sättes sisalduva keelu kordamine direktiivi teises ettepanekus on põhjendatud selguse vajadusega. „Väärtpaberite esmaomandamine emissiooni raames” selgitab üksnes nimetatud artiklis 11 ettenähtud keelu sisu.

24 Komisjon väidab börsitehingute maksu kohaldamisala osas, et olukord, kus teatavaid tehinguid ei maksustata selle maksuga, ei õigusta direktiivi 69/335 artikli 11 rikkumist. Ta lisab, et vastupidi Belgia valitsuse väidetule ei piirdu börsitehingute maksu eesmärk börsikorralduse täitmisel väärtpaberitehingu toimumisega. Igal juhul ei või arvestada asjaomase kutselise vahendaja tegevust maksustatavates tehingutes ega võlgniku isikut, et hinnata selle maksu vastavust ülalnimetatud sättele.

25 Belgia valitsus leiab, et direktiivi 69/335 artikli 11 lõike 1 punktiga a ei ole vastuolus väärtpaberite esmaülekande maksustamine pärast nende väljaandmist.

26 Nimetatud valitsus väidab, et mõiste „ost-müük” kasutamisest direktiivi 69/335 artiklis 11 tuleneb, et edaspidi toimub mitmeid ülekandeid. Nende tehingute mis tahes maksustamise keedul on eriti lai kohaldamisala, mida peaks siiski piirama nimetatud direktiivi artikli 12 lõike 1 punktis a ettenähtud erandiga, mis lubab väärtpaberiülekannete maksustamist.

27 Belgia valitsus väidab, et ei saa nõustuda mõiste „emissioon” komisjoni pakutud tõlgendusega ega väitega, mille kohaselt ülekanne eeldab eelmise omaniku olemasolu. Mõiste „väärtpaberite emissioon” ei hõlma märkija poolt väärtpaberite esmaomandamist, vaid piirdub emitendist äriühingu tegevusega.

28 Direktiivi 1976. aasta ettepanekust nähtub, et „väärtpaberite emissiooni” all tuleb mõelda nende väärtpaberite esmaüleandmist ja see ei sisalda nende esmaomandamist. Kuna nimetatud ettepaneku alusel ei võetud direktiivi kunagi vastu, on liikmesriikidel lubatav võtta maksu väärtpaberite esmaomandamiselt. Muu hulgas tuleneb 17. detsembri 1998. aasta otsusest kohtuasjas C?236/97: Codan (EKL 1998, lk I-8679), et direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punktis a ettenähtud mõistet „ülekanne” tuleb tõlgendada laiendavalt ja et kõigi väärtpaberiülekannete, sealhulgas börsil toimuvate ülekannete suhtes tuleb kohaldada sama korda ja kasutada ära nimetatud sättes ettenähtud erand.

29 Belgia valitsus väidab, et direktiivi 1976. aasta ettepaneku artikli 4 lõige 1 on vastuolus direktiivi 69/335 artikli 11 üldise keeluga, kuid see tuleneb väärtpaberite emissiooni ja nende omandamise eristamisest nii, et üksnes emissiooni ei või maksustada. Teise tehingu suhtes, mis jääb sama direktiivi artikli 12 lõike 1 punktis a ettenähtud erandi raamesse, ei kohaldata seda keeldu.

30 Belgia valitsus lisab, et viidatud Dansk Sparinvesti ja Maxi Di kohtuotsustest nähtub, et direktiivi 69/335 artiklis 11 ettenähtud maksustamiskeeld nähakse ette kapitaliühingute ehk emitentide suhtes, ja asjaolu, et investoreid või esmaomandajaid kohustatakse maksma maksu, ei ole selle sättega vastuolus. Kuna börsitehingute maksuga maksustatakse üksnes investoreid, siis tegelikult vabastavad Belgia õigusnormid maksust väärtpaberite emissiooni kogutehinguna.

Kohtu hinnang

- 31 Selleks, et teha otsus komisjoni esimese kaebuse kohta, tuleb meenutada, et direktiivi 69/335 artikli 11 punkt a keelab liikmesriikidel maksustada mis tahes viisil aktsiate, osade või samaliigiliste väärtpaberite või neid esindavate sertifikaatide valmistamist, emiteerimist, börsil noteerimist, turuletoomist või ostu-müüki, olenemata emitendist.
- 32 Kuigi, nagu Belgia valitsus on väitnud, ei maini nimetatud säte otseselt aktsiate, osade või samaliigiliste väärtpaberite esmaomandamist, on siiski tõsi, nagu kohtujurist on sedastanud ettepaneku punktis 14, et kui lubatakse uute emiteeritud väärtpaberite esmaomandamise maksustamist, tähendaks see tegelikkuses väärtpaberite emissiooni enda maksustamist, sest see on oluline osa kapitali suurendamise tehingust tervikuna. Tegelikult väärtpaberite emissioonist endast ei piisa, vaid sellel on tähendus alates sellest hetkest, kui neile väärtpaberitele leidub omandaja.
- 33 Selleks, et direktiivi 69/335 artikli 11 punktis a oleks kasulik mõju, peab „emissioon” selle sätte tähenduses hõlmama väärtpaberite esmaomandamise, mis toimub väärtpaberite emissiooni raames.
- 34 Belgia Kuningriigi esitatud argumendid ei ole piisavad selle väite ümberlükkamiseks.
- 35 Kõigepealt argumendi osas, mille kohaselt see, et direktiivi 69/335 artikli 11 punkt a ei ole otseselt sätestanud väärtpaberite esmaomandamist pärast nende emissiooni, tähendab, et nimetatud tehing ei jää nimetatud sättega ettenähtud keelu raamesse, tuleb märkida, et esiteks nähakse ette väärtpaberite esmaomandamise „emissiooni raames”, märgitakse direktiivi 1976. aasta ettepaneku artikli 4 lõike 1 punktis a, et väärtpaberite esmaomandamine on oluline osa ja lahutamatu üldisest väärtpaberite emissiooni tehingust. Teiseks asjaolu, et komisjon, arvestades erinevusi nimetatud artikli 11 tõlgendamisel ja kohaldamisel, tahtis tagada samu tehinguid käsitlevate direktiivide ühtset kohaldamist ja andis „väärtpaberite emissioonile” täpsema määratluse, ei mõjuta järeldust, mille kohaselt majanduslikust seisukohast tuleb pidada emissiooni raames väärtpaberite esmaomandamist osaks sellest emissioonist.
- 36 Teiseks, argumendi osas, mille kohaselt börsitehingute maks ei jää direktiivi 69/335 kohaldamisalasse põhjusel, et nimetatud maksu ei ole kohustatud maksma selles direktiivis ettenähtud kapitaliühingud, vaid investorid, piisab, kui sedastada, et keeld kehtestada makse peale kapitalimaksu ja artiklis 12 nimetatud lõivude ja maksude viitab üksnes täpselt loetletud kapitalitehingutele, ilma et oleks vajalik nende kirjeldamiseks täpsustada maksuvõlgniku isikut.
- 37 Kolmandaks, argumendi osas, mille kohaselt börsitehingute maks on väärtpaberiulekannete maks direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punkti a alusel, mille puhul peab ära kasutama selles sättes ettenähtud erandi, tuleb märkida, et nagu mis tahes erandi puhul, on nimetatud erand kitsalt tõlgendatav ja selle tagajärjel ei saa põhimõtte, millest ta kaldub kõrvale, kaotada täielikult oma kasulikku mõju.
- 38 Direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punktis a ettenähtud mõiste „ülekanne” tõlgendamisel nii, nagu on soovitanud Belgia valitsus, oleks tagajärg, millega jääks nimetatud direktiivi artikli 11 punkt a ilma selle kasulikust mõjust, sest emissioonitehing, mida ei pea vastavalt sellele sättele maksustama ühegi maksuga või muu maksuga kui kapitalimaksuga, on sellele vaatamata maksustatav põhjusel, et emissiooni raames toimub igal juhul uute emiteeritud väärtpaberite „ülekanne” nende omandajatele.
- 39 Seetõttu ei peeta väärtpaberite esmaomandamist nende emissiooni raames „ülekandeks”

direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punkti a alusel ja järelikul maksu, millega maksustatakse nimetatud esmaomandamist, ei saa pidada erandiks sellest sättest.

40 Arvestades neid põhjendusi, tuleb sedastada, et selles osas, kus börsitehingute maksuga maksustatakse uued väärtpaberid, mis antakse välja äriühingu või investeerimisfondi asutamisel kapitali suurendamise või laenuemissiooni teel, on tegemist direktiivi 69/335 artikli 11 punktis a ettenähtud maksuga, mille kehtestamine on selle sättega keelatud.

41 Sellest tulenevalt on komisjoni esimene kaebus põhjendatud.

Esitajaväärtpaberite üleandmise maksu puudutav kaebus

Poolte argumendid

42 Komisjon väidab selle maksu puhul, et argumendid, millele tuginetakse börsitehingute maksu puhul, on esitajaväärtpaberite maksu puhul üle võetavad *mutatis mutandis* (vajalike muudatustega). Ta täpsustab siiski, et asjaomane maks on vastuolus direktiivi 69/335 artikliga 11 üksnes ulatuses, milles sellega maksustatakse väärtpaberite üleandmist nende emissiooni raames.

43 Belgia valitsus väidab kõigepealt, et komisjon ei ole piisavalt põhjendanud oma argumente esitajaväärtpaberite maksu mittevastavuse kohta direktiivi 69/335 artikliga 11. Pelk viitamine börsitehingute maksu puudutavatele argumentidele on ebapiisav, sest kaks maksu on oma olemuselt väga erinevad.

44 Belgia valitsus väidab seejärel, et esitajaväärtpaberite maksuga, mille eesmärk on mitte soodustada väärtpaberite materiaalsel üleandmist ja soodustada väärtpaberite hoidmisteenus kasutamist, järgitakse direktiivi 69/335 artiklis 11 ettenähtud keeldu, sest üksnes väärtpaberite materiaalne üleandmine on maksustatav. See tehing on iseseisev ja sõltumatu väärtpaberite emissioonist. Asjaolu, et emiteeritud väärtpaberid on nimelised, dematerialiseeritud kujul või hoitakse finantseerimisasutuses, ei anna alust maksustamiseks. Muu hulgas ei saa esitajaväärtpaberite üleandmist enam liigitada „turule viimiseks” või „ost-müügiks” direktiivi 69/335 artikli 11 alusel.

45 Belgia valitsus väidab, et esitajaväärtpaberite üleandmise maksustamine jääb direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punktis a ettenähtud erandi raamesse, sest mõiste „ülekanne”, nagu Euroopa Kohus on seda tõlgendanud eespool viidatud Codan'i kohtuotsuses, hõlmab nii väärtpaberite juriidilise kui ka materiaalse üleandmise.

Euroopa Kohtu hinnang

46 Tuleb märkida, et komisjoni kaebus piirdub esitajaväärtpaberite üleandmise maksustamisega nende materiaalsel üleandmisel, mis toimub nende emiteerimise raames.

47 Kui on tõsi, nagu Belgia valitsus väidab, et esitajaväärtpaberite emissioon ei anna alust selle maksuga maksustamiseks, siis seda liiki väärtpaberite materiaalsel üleandmist esmaomandajatele peab kohtuotsuse punktis 35 toodud samadel põhjustel pidama emissiooni oluliseks osaks direktiivi 69/335 artikli 11 punkti a tähenduses.

48 On oluline lisada, et väärtpaberite materiaalne üleandmine nende esmaomandajatele ei jää direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punktis a ettenähtud erandi raamesse, sest nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktist 37, tuleb mõistet „ülekanne” tõlgendada kitsendavalt ja see ei või samadel põhjustel, nagu on nimetatud käesoleva kohtuotsuse punktis 38, hõlmata uute emiteeritud väärtpaberite esimest materiaalsel üleandmist.

49 Vastupidi Belgia valitsuse väidetule ei ole selline järeldus vastuolus eespool viidatud Codan'i kohtuotsuses Euroopa Kohtu antud tõlgendusega direktiivi 69/335 artikli 12 lõike 1 punktile a.

50 Nagu kohtujurist on märkinud oma ettepaneku punktis 38, ei ole Euroopa Kohus nimetatud kohtuotsuses nõustunud mõiste „väärtpaberitülekanne” laiendava tõlgendusega, vaid piirdunud direktiivi 69/335 üksteisest erinevate keeleversioonide ühtse tõlgendamisega, sedastades, et direktiivi artikli 12 lõike 1 punkti a ei või tõlgendada nii, et sellega piiratakse liikmesriikide võimalust maksustada ainult börsitehinguid, nagu näevad ette direktiivi saksa- ja taanikeelne versioon.

51 Neid põhjendusi arvestades tuleb sedastada, et selles osas, kus esitajaväärtpaberite üleandmise maksuga maksustatakse uute emiteeritud esitajaväärtpaberite esimene materiaalne üleandmine, on see direktiivi 69/335 artikli 11 punkti a alusel keelatud maks.

52 Seega on ka komisjoni teine kaebus põhjendatud.

53 Järelikult tuleb sedastada, et

kuna Belgia Kuningriik

- maksustas börsitehingute maksuga äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames Belgias toimuvad uute väärtpaberite märkimised ja
- maksustas esitajaväärtpaberite üleandmise maksuga Belgia või välismaise riikliku kapitaliga seotud esitajaväärtpaberite materiaalse üleandmise, kui äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames antakse välja uued väärtpaberid,

siis on Belgia Kuningriik rikkunud direktiivi 69/335 artiklist 11 tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

54 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist Belgia Kuningriigilt nõudnud ja viimati nimetatud on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS (teine koda)

otsustab:

1. Kuna Belgia Kuningriik:

- maksustas börsitehingute maksuga äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames Belgias toimuvad uute väärtpaberite märkimised ja
- maksustas esitajaväärtpaberite üleandmise maksuga Belgia või välismaise riikliku kapitaliga seotud esitajaväärtpaberite materiaalse üleandmise, kui äriühingu või investeerimisfondi loomise, kapitali suurendamise või laenuemissiooni raames antakse

välja uued väärtpaberid,

siis on Belgia Kuningriik rikkunud nõukogu 17. juuli 1969. aasta direktiivi 69/335/EMÜ kapitali suurendamise kaudse maksustamise kohta, muudetud nõukogu 10. juuni 1985. aasta direktiiviga 85/303/EMÜ, artiklist 11 tulenevaid kohustusi.

2. Mõista kohtukulud välja Belgia Kuningriigilt.

Timmermans

Gulmann

Schintgen

Macken

Colneric

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 15. juulil 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Teise koja esimees

R. Grass

C. W. A. Timmermans

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.